

Państwowe Gospodarstwo Wodne
Wody Polskie
Zarząd Zlewni w Poznaniu
ul. Szewska 1, 61 – 760 Poznań

O C E N A

STANU ZABEZPIECZENIA
PRZECIWPOWODZIOWEGO
POWIATU ŚREMSKIEGO

Poznań, kwiecień 2019 rok

Zgodność odpisu z oryginałem
02.04.2019
data
Ryszard Jankowski
popełnisz

OCENA
dotycząca stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego
na terenie powiatu śremskiego.

Rzeka Warta jest rzeką nizinną, lewostronnie obwałowaną od mostu kolejowego Rogusko-Solec po Śrem-Wójtostwo, a samo miasto Śrem chronione jest przed zalaniem tak zwanym obwałowaniem opaskowym prawostronnym o dł. łącznej 9,56 km administrowanym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Długość koryta rzeki Warty przepływającej przez powiat śremski na odcinku od mostu kolejowego Rogusko – Solec do m. Śrem, tj. w km 280 do 318, wynosi 38 km i cały ten odcinek jest chroniony przed podtopieniami wałami p. powodziowymi o długości łącznej 37,17 km. W związku z tym, że jest to rzeka nizinna dla służb przeciwpowodziowych jest rzeką „przewidywalną”, pozwalającą z wyprzedzeniem kilkudniowym przewidzieć stany oraz przepływy wody i w odpowiedni sposób do tych zagrożeń uruchomić ludzi i środki, celem organizowania ewentualnej akcji przeciwpowodziowej.

W związku z nizinnym charakterem rz. Warty wezbrania następują w stosunkowo wolnym tempie, ale i też opadanie trwa bardzo długo nawet 6-7 tygodni.

Na terenie powiatu śremskiego długość obwałowań objętych działalnością tut. Nadzoru Wodnego w Śremie wynosi 37,17 km z tego:

- na terenie gminy Śrem 16,26 km
- na terenie gminy Książ 20,910 km

Wały wzdłuż rzeki Warty zaliczane są do IV klasy, a Kanał Ulgi w Śremie zaliczany jest do klasy II budowli hydrotechnicznych. Objęte są stałą obserwacją oraz nadzorem eksploatacyjnym.

Wały przeciwpowodziowe na terenie powiatu śremskiego wybudowane zostały w okresie międzywojennym i powojennym w latach 50-tych i 70-tych.

Kilkudziesięcioletni okres eksploatacji bez wykonywania prac związanych z modernizacją spowodował w znacznym stopniu ich zdekapitalizowanie.

Na łączną długość administrowanych wałów wynoszącą 37,17 km do modernizacji zakwalifikowano wały wraz z budowlami na długości 22,302.

W latach 2000 - 2017 wykonano roboty modernizacyjne i utrzymaniowe na wałach przeciwpowodziowych rz. Warty na długości 17,302 km w odcinkach:

1. w latach 2000-2001 Łęzek- Zaborowo na długości 7,405 km;
2. w roku 2015:
 - lewostronny wał Wójtostwo-Łęzek na długości 4,70 km;
 - pompownię Śrem-Wójtostwo na Kanale Grzymisławskim w km 0+050 wału.

Pompownia Wójtostwo w okresach podwyższonych stanów wody w rzece Warcie powodujących zamknięcie kłapy zwrotnej, ma za zadanie przerzut przez wał przeciwpowodziowy z zawała wód pochodzących z zlewni kanału Pyszaca i jeziora Grzymisławskiego, a tym samym chroni grunty rolne oraz wieś Pyszacą przed podtopieniami.

- lewostronny wał rz. Warty w m. Śrem na dł.0,697 km;
 - prawostronny wał rz. Warty w m. Śrem na długości 0,900 km.
3. w roku 2016 r. prawostronny wał rz. Warty na odcinku Śrem – Kawcze na długości 3,60 km;

Ponadto corocznie wykonywano:

- a) koszenie wałów na rzece Warcie na dł. 37,137 km;
- b) koszenie wałów przeciwpowodziowych na Kanale Ulgi w Śremie;

Dla całkowitego zaspokojenia potrzeb w zakresie zabezpieczenia wałów przeciwpowodziowych na terenie powiatu Śrem pozostaje ich modernizacja na odcinku Sroczewo – Solec na długości 5,00 km.

Z uwagi na narastające problemy związane z podtopieniami użytków rolnych Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu w dniu 26 listopada 2015 r. wydał zarządzenie opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego z dnia 30 listopada 2015 r. (poz. 7281) w sprawie zezwolenia na wykonywanie czynności podlegającej zakazom w stosunku do bobra europejskiego na ciekach wodnych zarządzanych przez ówczesny Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu. Bez zbędnego każdorazowego wydawania decyzji, w okresie od 01.03.-15.04 i od 01.08 – 31.10 każdego roku przez 5 lat od chwili ukazania się zarządzenia, zezwala się na niszczenie, usuwanie lub uszkodzenie tam, przetamowań zbudowanych przez bobry na ciekach naturalnych objętych wykazem, załączonym do ww. zarządzenia. Zdecydowanie skraca to czas występowania podtopień oraz zniszczeń w uprawach.

W 2018 roku na terenie powiatu śremskiego wykonano bieżące prace konserwacyjne w następującym zakresie:

1. Cieki Skarbu Państwa

Konserwacją objęto następujące cieki :

- a) Kanał Grzymisławskim (rzeka Pysząca) w km 0+000-7+180 na którym przeprowadzono:
- wykoszenie i wygrabienie porostów ze skarp na całej długości cieku tj. **7,18 km**
 - odmulenie mechaniczne w km 0+000-2+500 tj. **2,5 km**
 - odmulenie ręczne w km 2+500-6+500 tj. **4,0 km**
 - hakowanie w km 6+500-7+180 tj. **0,68 km**
 - ścinanie i karczowanie krzaków w km 2+500-7+180 tj. **4,68 km**
- b) Kanał Konarskie – Łęzek w km 0+000-11+025 na którym przeprowadzono:
- wykoszenie i wygrabienie porostów ze skarp na całej długości cieku tj. **11,025 km**
 - odmulenie mechaniczne w km 0+000-10+550 tj. **10,55 km**
 - wykoszenie i wygrabienie porostów z dna cieku w km 0+000-3+000, 9+000-11+025 tj. **5,025 km**
- c) Kanał Dobczyn-Chrzastowo w km 0+000-13+955 na którym przeprowadzono:
- wykoszenie i wygrabienie porostów ze skarp na całej długości cieku tj. **13,955 km**
 - odmulenie mechaniczne w km 5+100-5+400,5+700-5+800,6+950-7+150,7+200-7+500,8+070-9+900,11+300-11+700 tj. **3,13 km**
 - wykoszenie i wygrabienie porostów z dna cieku w km 0+125-5+100,5+400-5+700,5+800-11+300,11+700-13+955 tj. **13,035 km**

Łączna wartość robót związanych z konserwacją cieków wyniosła **303 192,55 zł**.

2. Wały przeciwpowodziowe rz. Warty na długości 37,137 km tj. w 100% na odcinkach:

Etap I - Wał Łęzek – Solec	17,085 km
Etap II - Wał Wójtowstwo – Łęzek	9,870 km
Etap III - Wał prawostronny Śrem	4,787 km
Etap IV - Wał przy pompowni Śrem	0,691 km
Etap V - Wały Kanału Ulgi w Śremie	<u>4,740 km</u>
razem:	37,173 km

Łączna wartość robót na wałach przeciwpowodziowych wyniosła **55 496,99 zł**.

Łączna wartość robót na ciekach naturalnych i wałach przeciwpowodziowych w 2018 roku wyniosła 358 689,54 zł.

Dodatkowe na Rzekę Wartę oraz na Kanał Ulgi będący w trwałym zarządzie PGW WP RZGW w Poznaniu wykonano:

- Prace nurtowe na rzece Warcie – trałowanie, sondowanie, usuwanie przeszkód;
- Usuwanie powalonych drzew z koryta rzeki Warty;

W 2019 roku Zarząd Zlewni Wód Polskich w Poznaniu przeprowadzi w związku z potwierdzonym finansowaniem wykoszenie wszystkich wałów przeciwpowodziowych na terenie powiatu śremskiego oraz konserwacja Kanałów Hermaniec i Książ. Zgłoszono również jako działania priorytetowe do wykonania w roku 2019 prace konserwacyjne kinety kanału Ulgi, Kanał Tesiny - Orkowo oraz Kanał Szymanowo – Grzybno. Prace te zostaną wykonane po uzyskaniu potwierdzenia ich sfinansowania.

Nadmienić należy, że Nadzór Wodny w Śremie zajmuje się również utrzymaniem w należytych stanie eksploatacyjnym 6 przepompowni tj. Śrem, Zaborowo, Gaj i turbina powietrzna Mechlin, Wójtostwo, Rogalinek oraz szeregiem budowli i urządzeń piętrzących takich jak: jazy, zastawki betonowe, przepusty z piętrzeniem, które to umożliwiają dowolną regulację zwierciadła wody na przyległych użytkach rolnych.

Z-CA DYREKTORA

Arkadiusz Koza